

Avdelningen för ekonomi och styrning
Christina Kiernan

Arbetsmarknadsdepartementet

103 33 Stockholm

Arbetslivskriminalitet – myndighetssamverkan, en gemensam tipsfunktion, lärdomar från Belgien och gränsöverskridande arbete (SOU 2024:14)

Staten behöver ta ansvar för att kommuner regelmässigt ges möjlighet att involveras i samverkan med statliga myndigheter i alla avseenden som handlar om arbete i lokal kontext. Det rör till exempel myndighetssamverkan mot organiserad brottslighet eller, vilket är aktuellt i detta betänkande, center mot arbetslivskriminalitet. Kommuner kan inte tvingas att delta i samverkan men många kommuner är mycket intresserade av samverkan. Kommuner har ett brottsförebyggande ansvar och kan bistå i arbetet med att förebygga brottslighet.

Statliga myndigheter måste konsekvent bjuda in den kommun i vilken tillsyn och gemensamma insatser planeras i ett tidigt skede. Kommuner har kunskap och verktyg som kan komplettera statliga myndigheters, såsom till exempel tillsyn av livsmedelsverksamhet, tillsyn över verksamheter som har serveringstillstånd för alkohol och tillsyn över verksamheter som kan påverka miljö och människors hälsa. Det är olyckligt när tillsyn och insatser genomförs utan att kommunen har vetskap om detta och inte heller får del av information om oseriösa aktörer.

SKR:s sammanfattande ställningstaganden

SKR framför följande ställningstaganden:

- SKR delar utredningens slutsats att brist på information hämmar samverkan och kontrollverksamheten.
- SKR anser att för att kunna fullgöra det uppföljnings- och kontrollansvar som kommuner och regioner har, bör de få samma rätt till information som statliga myndigheter
- SKR anser att statliga myndigheter ska kontakta de kommuner som berörs i ärenden som de regionala centren mot arbetslivskriminalitet hanterar. Kommuner har många kopplingar till det lokala näringslivet och måste få chansen att delta i samverkan och få ta del

av relevant information som berör företag som bedriver verksamhet i kommunen. Dessa kontakter är viktiga för att kommuner ska kunna bedriva sitt brottsförebyggande arbete.

- SKR anser att utredningen tydligt borde beskrivit hur inkomna tips som rör verksamhet i kommuner ska lämnas vidare till aktuell kommun.

Föreliggande utredning

Delegationens uppdrag som redovisas i detta delbetänkande har varit att följa upp och analysera myndigheters samverkan mot arbetslivskriminalitet samt att utreda förutsättningarna för en myndighetsgemensam tipsfunktion. Delegationen redovisar även framgångsrika arbetssätt vad gäller arbetet mot arbetslivskriminalitet i Sverige och arbetet mot arbetskrafts-exploatering i Belgien samt det gränsöverskridande arbetet mot arbetslivskriminalitet.

Myndighetssamverkan är avgörande i arbetet mot arbetslivskriminalitet och delegationen anser att det bör få fortsatt hög prioritet av regeringen och myndighetsledningarna. Styrningen av det myndighetsgemensamma arbetet behöver bli tydligare och mer långsiktig. För att tydliggöra att samverkan är varaktig föreslår delegationen att det ska anges i de samverkande myndigheternas instruktioner att de ska delta i det myndighetsgemensamma arbetet mot arbetslivskriminalitet. Samverkan bör under en period även fortsatt styras av ett regeringsuppdrag, där målet tydliggörs och högre krav ställs på återrapportering. Arbetsmiljöverket bör fortsatt samordna uppdraget. Det bör ställas högre krav på den samordnande myndigheten när det gäller bland annat strategisk styrning och stöd.

SKRs synpunkter

Myndighetssamverkan mot arbetslivskriminalitet

SKR delar utredningens uppfattning att myndighetssamverkan mot arbetslivskriminalitet är en för samhället viktig verksamhet som bör prioriteras och att myndighetssamverkan på detta sätt kan sägas bidra till att statens insatser mot arbetslivskriminalitet som helhet fungerar bättre.

Brist på informationsutbyte hämmar kontrollverksamheten

Betänkandet beskriver att de myndigheter som har i uppdrag att samverka mot arbetslivskriminalitet har olika förutsättningar och vana av att arbeta mot arbetslivskriminalitet, inte minst vad gäller att utföra kontroller på arbetsplatser. Svårigheterna att utbyta information bland annat när det gäller möjligheterna att dela information digitalt, gör att kontrollerna blir mindre träffsäkra än vad de annars skulle ha kunnat vara. Här vill SKR understryka vikten av alla myndigheter inklusive kommuner och regioner

får samma rätt till information från olika aktörer för att kunna fullfölja uppföljnings- och kontrollansvar inom respektive verksamhet.

Mer samverkan med kommuner och andra aktörer

I betänkandet lyfts att samverkan mellan kommuner och myndigheter i syfte att motverka arbetslivskriminalitet bör ske i större utsträckning. SKR delar utredningens slutsatser att det finns goda exempel på samverkan mellan myndigheter och kommunala verksamheter i tillsynsärenden. Samtidigt vill SKR också poängtera att det skiljer sig åt över landet i vilken utsträckning myndigheterna samverkar med kommuner i frågor om arbetslivskriminalitet. Betänkandet tar upp att myndigheterna bör initiera kontakter med relevanta kommuner i syfte att samverka i arbetet mot arbetslivskriminalitet och att centren mot arbetslivskriminalitet (AKC) är en lämplig plattform för detta arbete. SKR anser att statliga myndigheter ska kontakta de kommuner som berörs i ärenden de regionala centren mot arbetslivskriminalitet hanterar. Det räcker inte att säga att samverkan bör ske i större utsträckning. Kommuner har många kopplingar till det lokala näringslivet och måste få chansen att delta i samverkan och få ta del av relevant information som berör företag som bedriver verksamhet i kommunen.

En myndighetsgemensam tipsfunktion

En myndighetsgemensam tipsportal bör inrättas

Delegationen har haft i uppdrag att analysera och redovisa för- och nackdelar med att inrätta en gemensam tipsfunktion om arbetslivskriminalitet och överväga om det är ändamålsenligt att inrätta en sådan. Utifrån den gjorda analysen har delegationen kommit fram till att det finns ett behov av en myndighetsgemensam tipsfunktion om arbetslivskriminalitet och att det är ändamålsenligt att inrätta en sådan.

SKR ställer sig positiva till att en tipsfunktion inrättas men hade önskat att utredningen fört ett resonemang kring hur uppgifter ska delas från den föreslagna tipsfunktionen till kommunerna, för att slutligt landa i ett förslag till hantering som borde beskrivits i betänkandet.

Sveriges Kommuner och Regioner

Anders Henriksson
Ordförande